

دوری از چشم و نظر

■ تهرانیان قدیم برای دور و حفظ کردن کودکان شان از بلاها، درها و امراضی از قبیل تب ناگهانی و تند، زمین خوردن، پرت شدن، غش و چشم‌درد یکسری رسوم خاص خود را داشتند که حتی امروزه آثار برخی از آنها در خانواده‌های تهرانی دیده می‌شود. سنت‌های آن دوره شامل اسپند دودکردن، تخم‌مرغ شکستن، نظرقربانی آویزان کردن و… بوده که ذکر چند نمونه از آنها خالی از لطف نیست:

دود کردن اسپند: زمانی که برای تهرانیان قدیم، میهمان بیگانه یا به اصطلاح خودشان دشمن می‌آمد بعد از رفتنش برای آنکه طفل‌شان دچار صدمه ناگهان نشود و موردنظر و چشم بد میهمان قرار نگیرد، اسپند را آتش می‌ریختند.والدین خاک وسط در حیاط را که فرد مظنون از آن عبور کرده بود با خاک تب کفش وی برمی‌داشتند و با اسپند مخلوط می‌کردند و دور سر بچه می‌گرداند و با این عملات اسپندها را در آتش می‌ریختند.اسفند دونه‌دونه،اسفندسی‌وسه‌دونه،اسمشو خدا می‌دونه، بتر که چشم حسود، حسد، بخیل، بدخواه، بدچشم، خودی، بیگونه یا اگر کسی از میان میهمانان فرزند را همان دم چشم می‌زد و خانواده اطمینان نداشت که کار چه کسی است به اسم هر کدام از میهمان‌ها، هفت‌دانه اسپند برمی‌داشت و دور سر بچه می‌گرداند و وقتی که کارشان تمام می‌شد با خواندن جملات فوق، دود اسپند را روی صورت طفل‌شان فوت می‌کردند و اسپند را یکجا در آتش می‌ریختند و بچه را مجبور می‌کردند که از روی آتش عبور کند.

شکستن تخم‌مرغ

شکستن تخم‌مرغ نیز برای دفع چشمه‌نظر کاربرد داشت. آداب شکستن به این ترتیب بود: تخم‌مرغ را همراه با کمی اسپند، تکای زغال، سسک‌های پول سیاه، تک‌های از لباس طفل که مورد چشم قرار گرفته بود به دست زنی می‌دادند که به اصطلاح دستش سبک (کره‌گشا) بود. وی

تخم‌مرغ را در دست چپ گرفته با دست راست با زغال گرد، خطوطی را روی تخم‌مرغ می‌کشید و با هر رسم خط نام یکی از اقوام و اشخاصی که به خانه رفت‌وآمد داشتند را می‌گفت که غالباً خطوط به‌دلیل اسمای زیاد از روی هم گذشته و دیگر جایی از سفیدی روی تخم‌مرغ باقی نمی‌ماند. در این هنگام زن گره‌گشا یا گفتن مطالب زیر، کارش را تکمیل می‌کرد: «همسایه دست‌راستی، همسایه دست‌چپی، همسایه پیش‌روی، همسایه پشت‌سری، ارمنی، جهود، گبر، مسلمان، دیده، ندیده، ششلی، ناشناس، ترک، فارس، عرب، عجم، سیاه، سفید، دوست، دشمن، نظرخورد، نظرشکن از تو خونه تا بیرون خونه از آشنا تا بیگونه». در این هنگام اسپند و نمک را در کف دست می‌ریخت و تخم‌مرغ را با دو انگشت شست و سیابه گرفته و سکه‌ای زیر تخم‌مرغ قرار می‌داد و اسمی را دوباره می‌خواند. با گفتن هر اسمی که به زبان آورده می‌شد فشاری به تخم‌مرغ وارد می‌شد و تخم‌مرغ در این حالت در شرف شکستن بود یا اینکه ممکن بود یکباره تخم‌مرغ بشکند که درصورت اول این معنا را داشت که بچه چشم‌های زیادی خورده است و از هر کسی به وی نظر رسیده و در صورت دوم به اسم هرکس که تخم‌مرغ را شکسته بود، یعنی آن شخص که به طفل نظر و در مجلس حضور داشته و اگر از خودی‌ها به شمار می‌رفته است که در این صورت می‌گفتند: «نظر از روی دوستی بوده‌است» و اما اگر آن فرد از همسایه‌ها یا بیگانه بود، به وی دشنام می‌دادند و نفرینش می‌کردند و می‌گفتند: «تخم چشمش بترکد».

نظرقربانی

نظرقربانی شامل آویزی بود که برای حفظ کودک از چشم و نظر بد به وی می‌آویختند که طرز تهیه و مواد آن به این قرار بود: یک عدد مارو (دارویی به رنگ سبز تیره و قهوه‌ای که از گردو کوچکر بود)، چشم گوسفند قربانی (منظور گوسفندی که در عین قربان ذبح و چشمش در سایه خشک شده باشد)، عقیق پنج تن، دعای مریم، وان یکاد، مقداری منجوق، مروارید و پولک که همه را به ریسمان می‌کنشیدند و به همراه قاب قرآن کوچکی با سنجاق قفلی به شانه چپ کودک می‌زدند. تهرانیان آن روزگار با اینن کار عقیده داشتند که نظر و چشم بد به دارنداش کارگر نیست.

دعای حفظ چشم و نظر

از دیگر دعاهایی که والدین برای سلامتی و حفظ طفل‌شان از رنج، بیماری و چشم و نظر به کار می‌بردند شامل دعای ام‌الصبيان که به منزله مادر و نگهدارنده طفل محسوب می‌شد، دعای حرز جواد منسوب به امام جواد(ع) که رفع هر بلایی را می‌نمود، دعای چهارده معصوم یا اینکه اسامی اصحاب کُهِف را به‌صورت درازا روی کاغذ نوشته، اوله و بر گردن کودک آویزان می‌کردند یا در مواردی ۱۹ بسم‌الله‌رحمن‌الرحیم روی پارچه سبزی نوشته و به بازوی طفل می‌بستند.

ناصرالدین‌شاه، نخستین عکاس ایران

ترس تهرانیان از عکس گرفتن

فرزانه نیکروحمتین

قدیم، نام ده‌ای از عکاسباشیان پایتخت را به ترتیب قدمت و مسوولیت برشمرده است: «حاج میرزاعلی عکاسباشی – آقارضای پیشخدمت(اقبال‌السلطنه)، عزیز خواجه (متصدی تاریکخانه و ظهور عکس)، عباسعلی بیگ (ناظم عکسخانه)، معتمدالسلطان (رییس عکسخانه)، حسنعلی (عکاسباشی)، عبدالله قاجار (عکاسباشی مدرسه دارالفنون)، محمدحسن قاجار و میرزا جهانگیرخان. در ایسن میان حسنعلی عکاسباشی و عبدالله قاجار از کسانی بودند که عکاسی را در اروپا آموخته بودند و به سایران آموزش می‌دادند». اما تاریخ، عبدالله قاجار را پدر عکاسی ایران می‌شناسد و عکس‌های متعلق به دوران قاجار که توسط وی تهیه شده است باعث ترقی و پیشرفت وی در این رشته بیش از سایر رشته‌ها شد.

آشنایی عوام با عکس

مردم تهران نسبت به این ابزار فرنگی و حاصل آن آشنایی چندانی نداشتند. مشاهده تصویری از یک نفر که دقیقاً با واقعیت مطابقت داشته باشد امری بسیار حیرت‌انگیز و تعجب‌آور برای عامه مردم بود. متداول شدن عکس در میان مردم را باید از زمان اجباری شدن ثبت احوال در تهران و سایر شهرستان‌ها دانست. نخستین سجل احوال که در زمان آخرین شاه قاجار به مردم تکلیف شده بود و رفقای بدون عکس بود. اما با روی کار آمدن پهلوی اول، دستور عکس‌دار شدن سجـل داده شد و مردم اجبارا با عکس و عکاسی سر و کار پیدا کردند. مناظر مضحک عکس گرفتن‌ها برای ثبت احوال، ماجراهای خنده‌آوری را در تهران آن روزگار ایجاد کرده از آن جمله که برخی از مردم از دوربین عکاسی وحشت داشتند و حاضر به نشستن در جلوی آن نبودند یا اینکه خودشان را مچاله می‌کردند و

با یا دست‌های‌شان صورت‌شان را می‌پوشانیدند در نتیجه عکاسان وقت زیاد را صرف آدا و اطوارهای علمه مردم می‌کردند و با سخنان‌شان به آنها قوت قلب می‌دادند تا ترس‌شان از بیسن برود. به‌عنوان مثال اگر پیرمردی برای عکاسی می‌آمد و ترس داشت، عکاس به وی می‌گفت اگر دوست داری مسجد آباد یا محله‌تان را ببینی، تکان نخور و داخل سوراخ دوربین را نگاه کن که الان آن

منظره جلویت نمایان می‌شود و یا اگر جوان بود، عکاس از وی می‌پرسید که کدام‌یک از رفقایت را دوست داری و وقتی جواب می‌داد، فـالـتی به او می‌گفت، جُم نخور، اکنون دوستت را داخل دوربین می‌بینی.

عکاسخانه‌های مشهور تهران قدیم

در اوان رواج صنعت عکاسی در تهران، تنها عکاسخانه تهران «عکسخانه مبارک دولتی» بود که همگان به آن‌جـاره نداشتند و بیشتر اشراف و اعیان به این عکاسخانه می‌رفتند. عکاسخانه مذکور در خیابان جبارخانه به مدیریت عباسعلی بیگ بود و قیمت عکس در این عکاسخانه بستگی به کوچکی و بزرگی عکس داشت. اما نخستین عکاسخانه

عمومی تهران در خیابان علاءالدوله (فردوسی) گشایش یافت که متعلق به شخصی بهنام «روسی‌خان» بود. بعد از وی نیز فردی به‌نام ماشاءالله اقدام به پرپایی عکسخانه‌ای در بازار بین‌الحرمین کرد که به عکاسخانه بین‌الحرمین ماشاءالله شهرت داشت. این دو عکاسخانه مختص بیـن‌الحرـمـین ماشاءالله شهرت مردم عادی بود. زنان تهرانی به هیچ‌عنوان راضی نمی‌شدند که داخل عکاسخانه‌های عمومی بشوند

و نامحرم از آنان عکس بپندارد.
اولین عکاس زن

به دلیل عمومیت یافتن عکاسی در خانواده‌های اعیان و اشراف، چند نفر از زنان و دختران نیز به تجربه کردن این صنعت نوظهور پرداختند و معروف‌ترین آنها که نامش به‌عنوان اولین عکاس زن ایران به ثبت رسیده، اشرف‌السلطنه همسر محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه بود که عکاسی را از شاهزاده محمدمیرزا آموخته و اسـا به فعالیت می‌پرداخت. اما نخستین زنی که به عکاسی عمومی پرداخت، خاتم حداد بود که زنان برای گرفتن عکس به عکاسخانه وی در میدان شاهپور می‌رفتند.

نخستین عکسی که در شب انداخته شد

در تهران قدیم، عکس‌ها همگی در روز و توسط نور آفتاب برداشته می‌شد اما نخستین عکاسی که در شب عکس گرفت، جعفر خادم بود. ابتکار جالب وی به این صورت بود که پودر منیزیوم را در ظرف درازی ریخته و دو طرف پودر را به سر سیم لخت برق وصل کرد و با آماده شدن عکس، کلید برق را زده منیزیوم مشتعل و تولید نور درخشان می‌کرد در این هنگام فلاش به کار می‌افتاد، خادم نخستین عکس در هنگام شب را از چهارراه حسن‌آباد گرفت و به دلیل نبود رقیب، عکس شب بسیار گران و تقریباً سه برابر قیمت عکس‌های روز بود. این عکسخانه به‌نام خادم با آویختن تابلویی به‌نام «عکس شب و روز»، باعث حیرت و اعجاب مردم شد. جعفر خادم که از دوستان رضاخان بود بعد از به سلطنت رسیدن وی به خدمت دربار او درآمد و عکاس مخصوص دربار شد و پسرش به‌نام علی خادم نیز بعدها جانشین پدرش شد.

قیمت عکس

قیمت عکس و شرایط پرداخت در آن دوران به این گونه بود که عکاس در ابتدا پیش‌پرداختی دریافت نمی‌کرد. بعد از تحویل عکس، پول را نقدا می‌گرفت. شش عکس شش در چهار فوری از یک قران تا دو قران و غیرفوری سه تا چهار قران و اگر همراه با کارت‌پستال بود برای مشتری پنج قران تمام می‌شد.

عمر کوتاه آواز کوچه‌باغی تهران

شنیدن آواز، صدای گریه بلند می‌شد. جعفر شهری درباره خصوصیت این آواز در کتاب خود نوشته است: «این نوع آوازخوانی به‌صورت ساده و بدون هیچ‌گونه آلات موسیقی باشعاری از بی‌وفایی دوست، نال‌سازگاری روزگار و زیانگیری احوال زندانیان به‌طوری که قابل تحریر نباشد، بیات‌تهران لقب داشت، چراکه این آهنگ خاص تهرانی‌ها بود و در هیچ منطقه‌ای از ایران کسی این‌گونه آواز نمی‌توانست بخواند و با همه پیرایگی در نوایی چنان دلکش و روح‌نواز بود که شنونده را غرق در حزنی بس سنگین اما شیوا می‌کرد و از طرفی به وجود و سرورش می‌آورد که غم دل از زبان غزلخوان می‌شنید» از دیگر خصوصیات این آوازها می‌توان به خودمانی‌بودنش اشاره کرد و اینکه روی کاغذ به تحریر در نمی‌آمد.

پیدایش بیات تهران

اینکه چه زمانی آواز یا باشعـلمی یا کوچه‌باغی در تهران شکل گرفت کسی به درستی اطلاع ندارد اما باید اظهار کرد که در دوران ناصرالدین‌شاه، این سبک آوازخوانی در میان پایتخت‌نشینان رواج داشت تا اینکه بعدها با رواج گرامافون و پیدایی نسل جدیدی از ترانه‌سرایانی چون جواد بدیع‌زاده، این شیوه آوازخوانی برای همیشه در تاریخ تهران ثبت شد. سعادتمند قفی، عبدالعلی همایون، مرتضی احمدی، پرویز خطیبی و ایرج این نوع ترانه‌سرای را رواج دادند. در نهایت می‌توان گفت بیات تهران زاییده فرهنگ مردم و محیط اجتماعی روزگار تهران قدیم بود که عمر بسیار کوتاهی داشت و امروزه هیچ ردپایی از آن باقی نمانده است.

این معنی موجب تاسف و تحسـر خواص گردید و در روزنامه‌های خود این کیفیت را نوشته، اشتهار دادند که بعد از این مردم از استعمال آن محترز باشند. چون بعضی از آتشبازی مزبور که آن را به زبان فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام به این قول ابطا اعتناد نکرده، پا از جاده احتیاط خارج کرده و گاهی از او آتش می‌زدند و به این واسطه چند نفر در معرض هلاکت درآمدند و

منع مصرف این مقوله آتشبازی صادر کرد. متن اعلان چنین بود: «در پاریس نوعی آتشبازی که آن را «هار فرون» می‌گویند، اطباء پاریس گفته بودند که یکی از اجزای آتشبازی مزبور که در پاریس فرانسه «شیپور دموکور» می‌نامند، سعی قاتل است و احتراز از استعمال آن واجب. بعضی از عوام